

Praktijkvoorbeeld Raalte

Raalte maakt integraal actieplan voor alle kwetsbare doelgroepen

'We doen het integraal en met z'n allen'

Iedereen woont langer thuis. Mensen met dementie, met een psychische kwetsbaarheid of een (lichte) verstandelijke beperking. De gemeente Raalte ontwikkelde een integrale aanpak om zelfstandig wonen voor alle kwetsbare doelgroepen op een veilige en verantwoorde manier mogelijk te maken.

In de regio (Deventer) zijn afspraken gemaakt over de transitie beschermd wonen en maatschappelijke opvang, vertelt Ellen ten Hove. 'Veel van de punten die we lokaal moeten oppakken, gelden voor de hele doelgroep van mensen met een kwetsbaarheid, niet alleen voor de cliënten van beschermd wonen. Zo kwamen we op het idee voor het Lokaal Actieplan Zelfstandig Thuis Wonen.'

Met het plan sluit de gemeente aan bij het al bestaande sterke gemeenschapsgevoel in de verschillende kernen van gemeenten. Dit 'noaberschap' is op informele wijze georganiseerd in het verband 'De Kr8 van Raalte': de paraplu boven het beleid en de activiteiten in het sociaal domein van Raalte. Naast de gemeente zijn alle vrijwilligers, het welzijnswerk, en zorgorganisaties aangesloten. De gedachte is samen

te zorgen dat iedereen zo lang mogelijk kan meedoen. 'Als een inwoner ondersteuning nodig heeft, willen we dat professionals de eigen 'KR8' van de inwoner benutten. Samenwerken en beter aansluiten bij de mogelijkheden en de behoefte van de inwoner is het uitgangspunt.'

Voor het opzetten van een actieplan gingen Ten Hove (met collega's en soms de wethouder) overal op werkbezoek: bij Wmo-partijen, zorgprofessionals, de seniorenraad, en ook bij de brandweer en politie. Het gesprek ging steeds over de vraag: Wat hebben we al? Wat gaat er al goed bij zelfstandig wonen? Wat ontbreekt er nog?

Kernteams

Het idee van het Lokaal Actieplan is aan te sluiten bij de eigenheid van de verschillende dorpen. In elke dorp is een kernteam gevormd dat bestaat uit vrijwilligers en professionals. In het team wordt gesproken over vragen zoals: is het voor een oudere goed wonen in ons dorp? Zijn mensen met een psychische kwetsbaarheid bij ons welkom? 'De kernteams kunnen de goede ideeën van elkaar overnemen en tegelijk doen

wat past bij het eigen dorp,' zegt Ten Hove. 'Het Actieplan is een optelsom van wat de kernteams, de organisaties en de inwoners genoemd hebben. We hebben overal ons oor te luister gelegd. Bij de uitvoering van de plannen kunnen meerdere partijen betrokken zijn, maar we hebben ook besloten om als gemeente de regie te houden.'

Het Actieplan is opgebouwd rond vier thema's:

- Wonen en de woonomgeving (beschikbaarheid en geschiktheid van woningen)
- Meedoen (contact in de buurt, eenzaamheid tegengaan, erbij horen)
- Zelfredzaamheid (gezondheidssituatie, financiën, vaardigheden om dingen zelf te regelen)
- Ondersteuning (professionele ondersteuning, hulp uit het sociaal netwerk en het goed regelen van een zorgvuldige overgang van intramurale zorg naar zelfstandig wonen met ondersteuning, en de juiste hulp bij crisissituaties)

Uit de ronde van werkbezoeken kwam naar voren dat er al best veel aanbod is, maar dat de coördinatie voor verbetering vatbaar is, zodat er bijvoorbeeld niet twee activiteiten op dezelfde avond zijn voor dezelfde doelgroep.

Eén van de belangrijke punten uit het Actieplan is dat er op initiatief van de woningcorporaties drie maal per jaar overleg is tussen de corporaties, de gemeente, en de zorg- en welzijnsorganisaties. 'De winst is dat de partijen het erover eens zijn dat voor een goed leven wonen, welzijn en zorg aan elkaar verbonden zijn. Daar ligt een gezamenlijke opgave die ze samen willen aangaan. Ik vind het mooi dat de corporatie en de zorgaanbieders – niet de gemeente – het initiatief hebben genomen. Dat werkt volgens mij ook beter,' zegt Ten Hove. In het overleg komen bijvoorbeeld de huisvestingsvragen van zorgaanbieders op tafel en de mogelijkheden om leegstaand vastgoed uit te ruilen en om verschillende doelgroepen onder een dak te brengen. Het overleg heeft nu drie maal plaatsgevonden en het blijkt te werken.

Veilig en verantwoord zelfstandig wonen, vraagt een toegankelijke woonomgeving. Ten Hove daagde haar collega's van het domein Ruimte uit om de woonomgeving zelf te ervaren als iemand met een beperking. 'Een collega ging geblinddoekt, de ander in een rolstoel en anderen met een ouderdomspak (dan voel je hoe wankel je bent als oudere). Ze kregen in groepjes de opdracht om door het dorp te lopen. Waar loop je (soms letterlijk) tegenaan? Dat was heel instructief en het heeft ook geleid tot veranderingen: andere stoeptegels, een afstapje dat op een bepaalde plek totaal niet handig was.'

Het grootste succes

Wat vindt Ten Hove het grootste succes van het Actieplan tot nu toe? 'Daar hoef ik niet lang over na te denken. Voorheen was er een inloop voor ggz-cliënten in een ontmoetingscentrum. Inwoners kaartten zelf aan dat dit niet helemaal voldeed aan de behoefte. Er is toen een enquête gehouden waaruit bleek dat de mensen zich niet welkom voelden, en dat er ook weinig te doen was. Het resultaat is dat de ggz-cliënten nu zelf een nieuw zelfregiecentrum hebben opgezet in het Parochiehuis in Raalte. De mensen draaien het zelf. Je kunt van het centrum gebruik maken, maar er wordt iets van je teruggevraagd: helpen waar nodig. Iedereen is welkom, ongeacht je beperking. Er zijn allerlei activiteiten, zoals yoga, spelletjes, schilderen, films kijken en noem maar op. Het is echt een succes, als het centrum open is, zijn er gemiddeld steeds dertig mensen aanwezig.'

Om het stigma op psychiatrische kwetsbaarheid te verminderen en de acceptatie ervan te vergroten, werd Theatergroep Vind je het gek? naar de dorpen gehaald met een op ervaringsverhalen gebaseerde voorstelling die op verschillende plaatsen is opgevoerd. Ook zijn workshops gegeven over verwardheid. Over de oorzaken en wat mensen kunnen doen als ze het tegenkomen. 'Die workshops zijn heel goed bezocht. Je ziet vooral mensen die in hun eigen kring met verward gedrag te maken, bij familie of bureu. Het helpt om ervaringsverhalen te delen.'

Nog een voorbeeld van een concreet actiepoint is de inzet van een beweegmakelaar. Die begeleidt mensen naar vormen van sport en bewegen, of zorgt dat er een beweegmaatje komt. 'Een laagdrempelige manier om iemand aan het bewegen te krijgen, er is veel aanbod, mensen weten het vaak niet te vinden.'

Het Actieplan heeft effect

Wat is van het Actieplan het effect? Kun je al spreken van een succes? Ten Hove vindt van wel. Sowieso is het resultaat dat partijen over de hele linie meer zijn gaan samenwerken. 'Als ik kijk naar de opbrengst van het eerst jaar, zie ik mooie concrete resultaten. Er is enthousiasme en er zijn veel ideeën om mee verder te gaan.' De lokale initiatieven sluiten aan op de regionale aanpak van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Van daaruit worden een tussenvorm (beschut wonen) ontwikkeld om het gat tussen beschermd wonen en alleen ambulante begeleiding op te vangen. Daarnaast is er een pilot met Wmo-crisisondersteuning voor ondersteuningsvragen die geen uitstel verdienen. Over 24-uurs bereikbaarheid zijn met een aantal zorgaanbieders afspraken gemaakt. Ook de dagbesteding wordt tegen het licht

gehouden. Aanbieders willen het brede scala aan voorzieningen vanuit de Wmo, Jeugd en Participatie op het gebied van dagbesteding en activering beter op elkaar af te stemmen. In pilotvorm worden twee of drie leer-werklijnen ontwikkeld. Ten Hove: 'De kerngedachte is dat we het integraal doen en met z'n allen. Iedereen levert een bijdrage. Op het niveau van zorgaanbieders en professionals en juist ook in de dorpen. Vrijwilligers halen mensen op om mee te doen aan een activiteit. Als iemand niet is geweest, krijgt hij een

belletje: hé, ik heb je gemist. Volgende week kom je toch weer? Dat soort aandacht, dat iemand zo scherp is om dat te signaleren, dat werkt heel erg goed.'

Meer informatie

- [Actieplan zelfstandig thuiswonen](#)
- [Terugkoppeling bijeenkomst over de resultaten van het eerste jaar van het Actieplan](#)

Februari 2019